

Socialdepartementet

Remissvar SOU 2022:31 Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB

Sammanfattning

Saco studentråd har tagit del av utredningen och väljer att inkomma med synpunkter kopplade till studerandes situation gällande föräldraförsäkringen. Utöver synpunkterna gällande studerandes situation har Saco studentråd inga kommentarer på utredningen i övrigt.

Saco studentråd beklagar att utredningen vid en genomlysning av VAB-reglerna inte kommer fram till att även studerande ska ha möjlighet att överföra sin tillfälliga föräldrapenning till en person som är försäkrad inom ramen för föräldraförsäkringen.

Saco studentråd anser att heltidsstuderande föräldrar vid undervisnings- eller examinationsmoment ska ha möjlighet att överlåta vård av barn till en försäkrad person.

Saco studentråds synpunkter

Studenter som inte arbetar vid sidan av studierna omfattas idag inte av föräldraförsäkringen och har till följd inte möjlighet att få tillfällig föräldrapenning från Försäkringskassan. Studerande har i stället ett visst trygghetssystem från CSN. Den som studerar med studiestöd ska anmäla vård av barn till CSN, helst från första dagen en är hemma. Om studieresultat sedan blir lidande kan CSN ta hänsyn till frånvaron och låta studenten fortsätta studierna med studiemedel. Veckorna som vårdande räknas inte som använda och lånedelen kan skrivas av om frånvaron är längre än 30 kalenderdagar.

För studerande finns det alltså ett direkt inkomstskydd vid vård av barn. Däremot är regelverket både otydligt och otillräckligt vad gäller eventuella inkomstbortfall som sker till följd av missade obligatoriska moment. CSN skriver på sin hemsida att de kan ta hänsyn till lägre studieresultat ” [ä]ven om [den studerande] inte varit frånvarande så länge”. Det framgår inte med önskvärd tydlighet att hänsyn tas om barnets sjukdom infaller endast den dagen ett studiemoment ska examineras.

Vidare riskerar den förälder som missar flera tentamenstillfällen till följd av sjukt barn att få svårt att hinna i kapp med studierna. Det försämrar genomströmningen och innebär en samhällsekonomisk merkostnad. Då

kvinnor är överrepresenterade både i VAB-statistiken och bland studenter riskerar försenade studier till följd av missade examinationsmoment att förvärra inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor. En senare examen innebär ett senare inträde eller återkomst på arbetsmarknaden vilket har en stor inverkan på livsinkomsten.

En lösning är att studerande föräldrar ges möjlighet att överföra VAB till en person som är försäkrad av föräldraförsäkringen – även om studenten själv inte är försäkrad. Det skulle ge studerande föräldrar valmöjligheten att delta vid undervisning och examinationsmoment. Situationen för studerande föräldrar skulle i större utsträckning än idag harmoniseras med situationen för förvärvsarbetande föräldrar.

I grund och botten tycker Saco studentråd att studenter ska integreras i föräldraförsäkringen fullt ut med studiemedlet som inkomst för beräkningar. Däremot anser Saco studentråd att överförbar VAB för studerande inte är att frångå principen kring att endast försäkrade personer ska kunna ta ut tillfällig föräldrapenning vid vård av barn. I och med att ersättning utgår baserat på den vårdandes inkomst, inte den överlåtandes, är det den vårdandes inkomst som är försäkrad och inte studentens.

Albert Ohlin
Ordförande Saco studentråd

Titus Fridell
Styrelseledamot Saco studentråd